

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ حجت؛ کتاب خداوند؛ تفسیر قرآن؛ تفسیر برخی آیات قرآن

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: غزل

تاریخ: ۱۳۹۷/۴/۲۲

لطفاً در مورد عالم ذر توضیح دهید. آیا قبل از این جهان، جهان دیگری وجود داشته است؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۷/۴/۲۸

در کتاب خداوند از شهادتی یاد شده که از ذریه‌ی بنی آدم گرفته شده مبنی بر اینکه خداوند پروردگار آنهاست تا در روز قیامت خود را بی‌خبر و دنباله‌رو پدران‌شان نشانمارند؛ چنانکه فرموده است: ﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ۖ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ﴾^۱؛ «و چون پروردگارت از بنی آدم از پشت‌هاشان ذریه‌ی‌شان را گرفت و آنها را بر خودشان گواه ساخت که آیا من پروردگارتان نیستم؟ گفتند: چرا، گواهی دادیم، مبدا در روز قیامت بگویند که ما از این بی‌خبر بودیم؛ یا بگویند که پدرانمان از پیش مشرک شدند و ما ذریه‌ای پس از آنها بودیم، آیا پس ما را به خاطر کاری که اهل باطل کردند، هلاک می‌کنی؟!» برداشت مشهور از این آیه آن است که شهادت مذکور در عالمی پیش از این عالم روی داده؛ به این صورت که خداوند پیش از آفرینش بنی آدم، آنها را در هیئت ذراتی آفریده و مخاطب ساخته و سپس از بین برده یا به جای خودشان باز گردانده است، ولی این برداشت نمی‌تواند درست باشد؛ زیرا خداوند فرموده که ذریه‌ی بنی آدم را از پشت‌هاشان گرفته و این مستلزم وجود بنی آدم در زمان این کار است؛ چراکه پیش از وجود آنها، گرفتن ذریه‌ی‌شان از پشت‌هاشان ممکن نبوده است. ضمن اینکه گرفتن ذریه‌ی آنها از پشت‌هاشان، اشاره‌ی روشنی به ارتباط شهادت مذکور با «فطرت» آنها و استمرار آن در قالب «وراثت» دارد. بنابراین، شهادت مذکور در عالمی پیش از این عالم روی نداده، بلکه در همین عالم روی داده و

۱. الأعراف / ۱۷۲ و ۱۷۳

به معنای قرار دادن خداشناسی در ژن بنی آدم بوده است که از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد، تا هیچ گاه در گذر زمان و تحت تأثیر عوامل محیطی آن را فراموش نکنند و این نظر علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی است؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ﴾ قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَالَ: أَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَهُمْ فِي ظُهُورِ آبَائِهِمْ، قُلْتُ: كَيْفَ فَعَلَ ذَلِكَ؟ قَالَ: أَخَذَ جِثَاتِهِمْ فَجَعَلَ فِيهَا مَعْرِفَتَهُ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿فَطَرَتِ اللَّهُ النَّاسَ الْفُطْرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾»؛ «از منصور درباره‌ی سخن خداوند بلندمرتبه پرسیدم که می‌فرماید: <و چون پروردگارت از بنی آدم از پشت‌هاشان ذریه‌ی‌شان را گرفت و آن‌ها را بر خودشان گواه ساخت که آیا من پروردگارتان نیستم؟ گفتند: چرا>، فرمود: آن‌ها را بر خودشان گواه ساخت هنگامی که در پشت‌های پدران‌شان بودند، گفتم: چگونه این کار را کرد؟ فرمود: ژن‌هاشان را گرفت، پس شناخت خود را در آن‌ها نهاد و این سخن اوست که می‌فرماید: <فطرت خداوند است که مردم را بر آن آفرید، برای آفرینش خداوند دگرگونی نیست، آن دین استوار است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند>».

تعلیقات

پرسش‌ها و پاسخ‌های فرعی

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۱۹

نویسنده: صادق

پرسش فرعی ۱

خداوند در آیه‌ی ۶۰ سوره مبارکه‌ی یس از عهدی سخن گفته که از بنی آدم گرفته است تا شیطان را نپرستند و خداوند را بپرستند. آیا بنی آدم شامل تمام انسان‌ها می‌شود؟ در این صورت ما نیز چنین عهدی بسته‌ایم؟ چه زمانی چنین عهدی بسته‌ایم و چرا خاطره یا چیزی از آن در ذهن نداریم؟ درست است که می‌گویند آن از ذهن‌مان پاک شده است؟

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۲۸

پاسخ به پرسش فرعی ۱

خداوند از طریق «فطرت» و «عقل»، با همه‌ی آدمیان عهد بسته است که او را بپرستند و برای او شریکی نگیرند؛ از طریق فطرت به این صورت که آن را در ژن آنان قرار داده است تا از نسلی به نسل دیگر منتقل شود؛ چنانکه فرموده است: ﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

۱. الأعراف / ۱۷۲

۲. الزوم / ۳۰

وَأَشْهَدُهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَأَنْتَ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ؛ «و چون پروردگارت از بنی آدم از پشت هاشان ذریه‌ی شان را گرفت و آن‌ها را بر خودشان گواه ساخت که آیا من پروردگارتان نیستم؟ گفتند: چرا، گواهی دادیم، مبدا در روز قیامت بگویند که ما از این بی‌خبر بودیم» و فرموده است: ﴿فَطَرَتِ اللَّهُ النَّاسَ عَلَيَّهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ﴾ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ؛ «فطرت خداوند است که مردم را بر آن آفرید، برای آفرینش خداوند دگرگونی نیست، آن دین استوار است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند» و از طریق عقل به این صورت که وجود، یگانگی، کمال و تبعاً ضرورت پرستش خود را مقتضای هر عقل سلیمی قرار داده است، اگرچه در اعماق جنگل یا جزیره‌ای دورافتاده ساکن باشد؛ چنانکه فرموده است: ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ﴾؛ «هرآینه در آن مایه‌ی تذکری برای هر کسی است که عقلی دارد» و فرموده است: ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾؛ «هرآینه در آن نشانه‌هایی برای گروهی است که عقل را به کار می‌برند» و فرموده است: ﴿وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ﴾؛ «ولی خداوند ایمان را برای تان محبوب ساخته و آن را در عقل‌هاتان زینت داده و کفر و فسق و عصیان را مبعوض تان قرار داده است».

این عهدی است که در فطرت و عقل هر یک از بنی آدم حک شده و موجود است و تبعاً هر یک از آنان که به سوی آن توجه کند آن را می‌یابد، مشروط به اینکه فطرتش در زیر انبوهی از غفلت و خبالت مدفون و عقلش به بیماری جهل، تقلید، اهواء نفسانی، دنیاگرایی، تعصب، تکبر و خرافه‌گرایی مبتلا نشده باشد.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
مجلس خبرگان رهبری

۱. الأعراف / ۱۷۲
۲. الزوم / ۳۰
۳. ق / ۳۷
۴. الزعد / ۴
۵. الحجرات / ۷

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.